

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XXVIII. Visitandi jus ad Episcopum spectat & non ad Abbatem, nisi
probetur contrarium privilegium, aut praescripta consuetudo per annos
quadraginta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

quod reddant sufficientem causam scientiæ, non probant, & immemorabilis excluditur per actus contrarios de quibus in facto. C. illud, & ibi gl. in verb. inconcusse, & verb. interruptio, Cap. auditis. & ibi Innoc. sub num. 5. de prescript. Bart. in l. naturalis, sub num. 27. ff. de usucap. Balb. de prescript. 3. par. 6. par. prin. 9. 4. princ. numer. 10. vers. idem dicit Bart. Put. de cis. 436. lib. 2. & fuit resolutum in Aquitanen. Beneficii 29. Aprilis 1602. coram R. P. D. meo Ludovico, & in d. Burgen. S. Joannis coram bon. mem. Orano; Nec non per testes examinatos pro parte Episcopi, quorum depositiones habent pro se assistentiam juris, & reddunt causam scientiæ, & numerant multos actus singulares.

DECISIO XXVIII.

Visitandi jus ad Episcopum spectat & non ad Abbatem, nisi probetur contrarium privilegium, aut præscripta consuetudo per annos quadraginta.

R. P. D. Pirovano.
Nullius de Covarruvias.

Decis.
294. par.
1. recent.

Veneris 16. Martii 1612.

SUMMARIUM.

1. Visitandi jus non ad Abbatem sed ad Episcopum spectat nisi contrarium ad se consuetudo vel privilegium.
2. Consuetudo visitandi contra Episcopum.

- pum debet esse prescripta saltem spatio ordinario.
 40. annorum. & num. 3.
 4. Visitatio specialis ad Episcopum jure 5. Testes super jure visitandi prescripti quomodo debeant deponere. & num. 6.

1. Cum in resolutione diei 22. Junii 1611. in hac causa facta, fuerit dictum Capitulo Sede Abbatiali vacante competere jus visitandi Ecclesiam parochialem Thomae, cum praesupposito tamen, quod Abbas haberet jus visitandi. Hodie propositum dubium super justificatione praesuppositi, & Dominis placuit non probari Abbatem habere jus visitandi, cum illud competat Episcopo soli, nisi in contrarium ostendatur privilegium, vel consuetudo, legitime praescripta, ut post *Hofstiens. Socin. & alios tradu Sarmient. selest. inter pret. lib. 3. cap. ultim. Mandos. tit. fil. 38. num. 8. & consil. 37. num. 11. Rota decis. 207. num. 5. par. 2. divers.*
2. Abbas autem loci de Covarruias de privilegio non docet, neque consuetudine praescripta spatio saltem quadraginta annorum, pro ut requiritur cap. de quibus de sacrae descriptionibus, & idem firmat *Balb. eodem tit. parte prima, 5. part. principalis quesi. 12. num. 4.* unde consequitur Abbatem deficere in salutari.
3. Non obstant testes inducti ad probandam talem consuetudinem praescriptam, quia dati in summaris omnes deponunt a. 15. 16. 17. 18. annis citra, quorum deponitio non percipit tempus 40. annorum, sed nec etiam tempus ante litem motam, quousque principium exiit de anno 1582.
4. Praeterea cum visitatio pendeat ab ordinaria jurisdictione, ut dicit *Rota decisione 196. num. 2. par. 2. divers.* Testes Abbas debissent deponere, eam habere omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem cum Territorio separato, quod non est praescriptibile per inferiorem, sed ex solo privilegio Principis competit, ut fuit dictum in *Constantien. jurisdictionis 18. Maii. Anno 1611. coram Reverendissimo Archiepiscopo.*
5. Nec dicatur, quod hodie cesset interesse Archiepiscopi Burgen. ut his fuerit terminata inter eundem Archiepiscopum, & Abbatem ad ipsius Abbatis favorem. quia fuit dictum, etsi appareat de avocatione causae pendente inter dictos Archiepiscopum & Abbatem obtenta per Regem Hispaniarum, ex brevi felice. refectionem Clementis VIII. non tamen ex praedicta avocatione inferri potest ad extinctionem litis inter eundem Archiepiscopum Burgen, & Abbatem de Covarruias.

Propterea unus ex Dominis animadvertebat, quod si revera Abbas, ut narra-
tur obtinuit contra Archiepiscopum, multam deserviret pro capienda resolutione,
quod ad ipsum spectet jus visitandi, quia sententia pro ipso lata contra eum ad quem
principaliter spectat interesse, deservire deberet contra Rectorem & Beneficiatos
sacri Thomæ, ad quos non multum pertinet visitari, ab uno, vel ab alio, & tunc
cellaret questio proprietatis, & Abbas sola possessione juris visitandi juvari posset.

DECISIO XXIX.

De jurisdictione quam habet Archiepiscopus circa
visitationem Ecclesiæ intra fines suæ diocesis ex-
istentis, præfens tractat decisio adversus præten-
dentem exemptionem ab illo.

R. P. D. R O I A S.

Salisburgen. Jurisdictionis.

Decisio 120.
par. 9 recens.

Mercurii 1. Julii 1643.

SUMMARIUM.

- 1 Enunciativa antiquissima probat etiam in materia jurisdictionis, maxime, si recipiat fomentum ab actu in quo emittitur.
- 2 Chrisma & oleum sanctum recipi debent à diocesano.
- 3 Enunciative ubi sunt numero plures, & emittuntur à diversis personis, imò, & ab ipsa parte, plene probant, maxime si a iuribus.
- 4 Pontificis, ac Cardinalium assertioni.
- 5 *Consuetudine est, donec contrarium probatur.*
- 6 Ecclesia presumuntur stare in aliqua diocesi, dum non probantur habere territorium separatim, & ad hunc effectum sufficiunt conjecture, & præsumptiones num. 6.
- 7 Donationes facta de pluribus locis alicui Monasterio continent quidem dominium, ac jurisdictionem temporalem non autem mutant situationem Ecclesiæ in illis existentis.
- 8 Donator Territorii vel Castri, si est Laicus